

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра політичних теорій

ДИЗАЙН ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальність – 052 «Політологія»

Одеса
2024

УДК: 32:303.7(072)

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 1 від 24.09.2024 р.)*

Укладач:

Мамонтова Е. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних теорій Національного університету «Одеська юридична академія» (ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2761-8217>)

Рецензенти:

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каретна О. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія».

Дизайн політичних досліджень : метод. рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», за спеціальністю 052 «Політологія» [Електронне видання] / Укладач Е.В. Мамонтова; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса, 2024. – 39 с. Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/28405>

Методичні рекомендації призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з метою закріплення лекційного матеріалу та підготовки до практичних занять з дисципліни «Дизайн політичних досліджень». Містять завдання до практичних занять та самостійної роботи.

УДК: УДК 32:303.7(072)

© Е. В. Мамонтова, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	7
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	10
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ	11
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	15
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	29
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ	31
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ	33
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ	36

ВСТУП

Дисципліна «Дизайн політичних досліджень» вивчається здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти на першому курсі навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Дизайн політичних досліджень» є забезпечення всебічного засвоєння здобувачами категоріального апарату та методологічного інструментарію політології, основних підходів та методів політологічного дослідження, його загальної стратегії, а також сприяння формуванню культури критичного осмислення та аналізу ключових понять світової та вітчизняної політичної теорії.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: визначити найтипівіші методологічні практики та інструментарій сучасної політичної науки; проаналізувати базові поняття політичних досліджень та методи політичного дизайну крізь призму сучасних дослідницьких підходів і експериментальних наукових шкіл; визначити та виокремити концептуальні відмінності різних методів та методологій політичних досліджень, визначити їх ефективність; сформулювати цілісне бачення розвитку дослідницької методології сучасної політичної науки та оволодіти навичками використання цих методів; ознайомити зі стандартами оформлення політологічного дослідження (дизайн дослідження) і презентації результатів політологічних досліджень.

Опанування дисципліною «Дизайн політичних досліджень» передбачає читання лекцій, проведення практичних занять, самостійної роботи та екзамену.

У методичних рекомендаціях подано тематичний матеріал курсу з планами практичних занять, завданнями до самостійної роботи, індивідуальними завданнями, питаннями до підсумкового контролю знань, а також подано список рекомендованих для вивчення дисципліни джерел.

На вивчення навчальної дисципліни за ОП «Політологія» відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS; підсумковою формою контролю є екзамен.

Рекомендації щодо підготовки здобувачів вищої освіти до практичних занять:

Ефективне проведення практичних занять потребує від здобувачів вищої освіти ґрунтовної попередньої підготовки за таким алгоритмом:

- Детально ознайомтеся з темою, метою та планом заняття.
- Проаналізуйте ключові проблеми, які потрібно розглянути.
- Опрацюйте рекомендовану літературу. Робіть необхідні нотатки та виписки.

- Сформулюйте свою точку зору з дискусійних питань із відповідною аргументацією.

Рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

Самостійна робота є важливою складовою навчання, оскільки сприяє кращому засвоєнню матеріалу та формуванню навичок у час, вільний від аудиторних занять.

Серед основних видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Дизайн політичних досліджень» можна виділити:

- Підготовка доповідей та повідомлень за темами практичних занять.
- Опрацювання рекомендованої літератури для обговорення проблемних питань.
- Пошук та огляд актуальних публікацій з досліджуваної тематики.
- Виконання навчальних завдань (кейсів, ситуативних вправ тощо).
- Підготовка аналітичних документів з відповідних тем.

Завдання для самостійного опрацювання видаються на початку вивчення дисципліни, а терміни їх виконання чітко регламентуються. Передбачено поточний та підсумковий контроль результатів такої роботи здобувачів вищої освіти з боку викладача.

Вимоги академічної доброчесності:

Усі завдання, винесені на практичні заняття чи для самостійного опрацювання, мають виконуватися здобувачем вищої освіти особисто на основі здобутих знань та компетентностей.

При використанні ідей, тверджень, відомостей з літературних джерел чи інших інформаційних ресурсів обов'язково робити посилання на автора і джерело із дотриманням правил цитування.

При написанні роботи неприпустимим є плагіат, фабрикування джерел, списування, а також будь-яке спотворення чи приховування даних щодо авторського внеску здобувача вищої освіти.

Результати практичних завдань, досліджень, опитувань мають бути справжніми і не фабрикованими, отриманими самостійно, а не запозиченими без відповідних посилань.

Коректне представлення спільної роботи. Якщо завдання виконувалось у співавторстві з іншими здобувачами вищої освіти, то обов'язково зазначити особистий внесок в роботу та контрибуторів.

Дотримання цих та інших норм академічної доброчесності сприяє чесному і прозорому оцінюванню результатів навчання. Порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою відмову у зарахуванні роботи.

Вимоги викладача:

Регулярне відвідування навчальних занять є необхідною умовою якісного засвоєння матеріалу дисципліни та набуття фахових компетентностей майбутніми спеціалістами.

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть присутні на всіх лекційних та практичних заняттях відповідно до розкладу та сумлінно виконуватимуть усі навчальні завдання. У випадку неможливості відвідати заняття (через хворобу тощо), здобувачі вищої освіти зобов'язані завчасно попередити про це викладача та у терміни, що не перевищують пропущені заняття, відпрацювати навчальний матеріал та виконати поставлені завдання.

Користування електронними пристроями (телефони, планшетні ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях. Поведінка в аудиторії повинна відповідати загальним вимогам ділової та наукової етики.

Для уникнення відставання у навчанні та отриманні своєчасного зворотного зв'язку вкрай важливо дотримуватися встановлених викладачем часових меж для подання робіт та оприлюднення результатів їх перевірки.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Навчальна дисципліна «Дизайн політичних досліджень» є важливою частиною підготовки освіченого фахівця – політолога.

Сучасна політична наука – одна з царин наукового знання, що має не тільки теоретичне, а й практичне значення. Як показує дійсність, прийняття політичних рішень – процес складний та багатогранний. Він передбачає наявність різноманітних знань про соціальну дійсність. І те, що тепер називається політикою як царина практичної діяльності, насамперед, є результатом аналітичних зусиль мережі дослідних інститутів, кафедр та груп, наслідком колективної праці багатьох учених. У всій сукупності наукових уявлень про політику існують такі теоретичні конструкції, які концептуалізують всю гаму ідей, оцінок, почуттів, уявлень. Ці основоположні за своїм характером уявлення про природу і сутність політики виступають своєрідним теоретичним фундаментом, на якому вибудовується вся сукупність спостережень і висновків про різноманітні, описувані протягом століть, форми державного устрою, відносини між елітарними і неелітарними верствами суспільства, діяльність структур інститутів влади і тощо. Висловлюючи ті чи інші принципи розуміння політики, ці основоположні погляди задають спрямованість дослідженню даної області дійсності, слугують критерієм вибору методів її дослідження і відбору фактів, виступають підставою для відповідних узагальнень і класифікацій політичних явищ. Ключовим інструментом опанування та узагальнення політичної реальності виступає дизайн політичного дослідження.

Програма побудована на базі структурно-функціонального підходу і включає найсуттєвіші етапи та складові побудови та конструювання політологічного дослідження.

Успішне вивчення курсу передбачає освоєння здобувачами лекційного матеріалу, його закріплення та поглиблення на практичних заняттях, самостійне вивчення навчальної, наукової та нормативної літератури.

Основними завданнями, що визначають напрямок лекційних занять, є: характеристика структури теми; розкриття змісту категоріального апарату теми; висвітлення зв'язку теорії з практикою.

Практичні заняття, які проводять з академічною групою, є логічним продовженням лекційного курсу. На них поглиблюють, закріплюють та деталізуються знання, отримані під час лекції і в результаті самостійної роботи.

Під час проведення практичних занять викладач використовує такі форми та методи: вільне обговорення питань плану заняття в академічній групі; індивідуальна співбесіда з кожним здобувачем; виконання письмових робіт; заслуховування доповідей, рефератів з найбільш складних питань і їх подальше колективне обговорення в групі, лекція-дискусія, аналіз політичного документу, моделювання та прогнозування розвитку політичного процесу, дискурс-аналіз, мозковий штурм тощо.

Мета самостійної роботи – закріплення, поглиблення й узагальнення знань, здобутих на лекційних і практичних заняттях. У процесі самостійної роботи у

здобувачів формуються індивідуальні вміння та навички самостійного засвоєння навчальної та наукової літератури, нормативних джерел, використання сучасних інформаційних засобів і технологій.

Результати, отримані здобувачами на практичних заняттях, враховують під час проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо опанування навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Критерії оцінювання знань здобувачів:

Оцінка виставляється за національною чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». При оцінці за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань.

1. Оцінка «5» (відмінно) ставиться в тому разі, коли відповідь здобувача правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань.

2. Оцінка «4» (добре) ставиться в тому разі, коли відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань.

3. Оцінка «3» (задовільно) ставиться у тому разі, коли здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.

4. Оцінка «2» (незадовільно) ставиться в тому разі, коли здобувач виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу або здобувач відмовляється відповідати на поставлені питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

Поточний контроль знань здобувачів освіти оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням при підсумковому контролі оцінок в бали за допомогою шкали Університету до національної шкали та шкали ECTS.

Для отримання підсумкової оцінки здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних/лабораторних занять та поточних контрольних заходів (реферату, контрольної роботи, завдань до самостійної роботи тощо).

Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Якщо протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти, який складає екзамен, набрав не менше ніж $\frac{1}{2}$ від загальної кількості оцінок суму балів 90 та більше за шкалою оцінювання ECTS, то він має право отримати оцінку за набраними балами А/Відмінно без складання підсумкового контролю.

Здобувач освіти, який складає залік та набрав суму балів 60 та більше за шкалою оцінювання ECTS, отримує оцінку за набраними балами без складання підсумкового контролю. Якщо здобувач освіти бажає покращити оцінку, отриману як середньоарифметичну результатів поточного контролю, то він може скласти залік.

Здобувач освіти, який набрав менше ніж $\frac{1}{2}$ від загальної кількості оцінок на практичних/лабораторних заняттях та поточних контрольних заходах та/або менше ніж 60 балів (для залікової дисципліни) та менше ніж 90 балів (для екзаменаційної дисципліни) складає залік/екзамен відповідно в обов'язковому порядку.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назва теми	Лекційні заняття (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
Тема 1	Становлення політології як науки. Наукові напрямки та школи в політології.	2	2	7
Тема 2	Типи досліджень у політичній науці. Жанри політичної аналітики.	2	2	7
Тема 3	Дизайн політологічного дослідження. Методологія та методи досліджень у політичній науці.	2	2	7
Тема 4	Науково-дослідницька складова у викладацькій діяльності політолога.	2	2	7
Тема 5	Процес прикладного політичного дослідження та підготовка до нього у практико-орієнтованому навчанні політолога.	2	2	7
Тема 6	Моделювання та прогнозування в політичній науці та викладацькій діяльності.	2	2	7
Тема 7.	Політичний дискурс-аналіз та основи комунікативних практик у викладанні політології.	2	4	7
	<i>Індивідуальне завдання:</i>			
Тема 1-7	Підготовка аналітичного документу за обраною здобувачем методологією та презентація його перед аудиторією.	-	-	10

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ТЕМА 1. СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. НАУКОВІ НАПРЯМКИ ТА ШКОЛИ В ПОЛІТОЛОГІЇ

Предмет курсу «Дизайн політичних досліджень». Поняття дизайну дослідження.

Етапи становлення політології. Три стадії розвитку знань про політику – філософська, емпірична та стадія ревізії емпіричного стану.

Зв'язок політології з іншими соціально-гуманітарними науками (філософією, психологією, соціологією, теорією держави і права тощо).

Особливості інституалізації політології. Накопичення теоретичного та емпіричного матеріалу в рамках споріднених наук. Проведення спеціалізованих наукових досліджень і публікація їх результатів. Створення спеціалізованих наукових видань; підготовка кадрів, створення наукових і навчальних закладів. Формування наукового співтовариства вчених і викладачів даної дисципліни, об'єднаних в національні та міжнародні асоціації.

Політологічні парадигми та галузі політичного знання. Теологічна парадигма. Натуралістична парадигма. Соціальна парадигма. Географічна парадигма. Біологічна парадигма. Психологічна парадигма. Рационально-критична парадигма. Парадигма конфлікту. Парадигма згоди (консенсусу).

Наукові напрямки та школи в політології. Структура політології. загальна характеристика методів, якими користується політологія. Теоретична та прикладна політологія.

ТЕМА 2. ТИПИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ. ЖАНРИ ПОЛІТИЧНОЇ АНАЛІТИКИ

Епістемологія політичних досліджень. Епістемологія, її сутність і проблемне поле. Предмет епістемології як наукової дисципліни. Взаємозв'язок філософського і конкретнонаукового дослідження процесу пізнання. Відношення пізнання до об'єктивної реальності, пізнання як відображення дійсності, природа об'єкта і суб'єкта пізнання, пізнання як процес, особливості наукового пізнання, його форми і рівні, природа істини – основні проблеми епістемології.

Структура і форми пізнавального процесу. Поняття об'єкта і суб'єкта пізнання, їх практична і теоретична опосередкованість. Особливість об'єктів сучасної науки. Предметно-практичні, соціо-культурні і логіко-гносеологічні засади процесу пізнання. Пізнання як відображення об'єктивної реальності.

Природа процесу пізнання і знання. Емпіричний і теоретичний рівні пізнання.

Наукове пізнання, його особливості та засади. Поняття науки. Критерії науковості знання. Специфіка наукового пізнання. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Загальнологічні процедури наукового знання.

Стратегія проведення політичних досліджень. Види політологічних досліджень: пошукове, описове та аналітичне.

Експеримент як різновид аналітичного дослідження.

Жанри політичної аналітики. Типи аналітичних документів. Первинні аналітичні документи. Довідка. Оглядова записка. Аналітична записка. Аналітичний звіт.

Специфіка вторинних аналітичних документів. Тематичні підбірки як вид аналітичних документів. Дайджест. Досьє. Прес-реліз. Реферат як інформаційно-аналітичний документ. Анотація.

ТЕМА 3. ДИЗАЙН ПОЛІТОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ

Поняття дизайну політичного дослідження. Технологія наукової діяльності.

Логіка вибору дослідницької стратегії: пізнавальні завдання, структура інформації, необхідної для одержання рішення, засоби збирання й підготовки цієї інформації, процедури постановки завдань, пошуки їх вирішення та отримання результатів.

Технологія наукового дослідження. Технологічні цикли наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та розробка робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних та прикладних наукових досліджень. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.

Структура наукового дослідження. Оформлення звітів та інших структурних елементів наукових досліджень.

Дизайн магістерської роботи як кваліфікаційного політологічного дослідження. Підготовка магістерської роботи як самостійної науково-дослідницької кваліфікаційної роботи. Обґрунтування наукової проблеми, формулювання теми дослідження. Постановка мети і конкретних завдань дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Накопичення необхідної наукової інформації, пошук літературних та інших джерел відповідно до теми і завдань дослідження, їх вивчення й аналіз. Відпрацювання гіпотез і теоретичних передумов дослідження. Вибір системи методів проведення дослідження. Обробка, аналіз, опис процесу та результатів дослідження, що проводилося згідно з розробленою програмою і методикою. Обговорення результатів дослідження. Формулювання висновків та оцінка одержаних результатів, їх публічний захист.

ТЕМА 4. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА СКЛАДОВА У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТОЛОГА

Методологія та методи наукового дослідження. Сутність методології, її функції та принципи. Загальнонаукова та конкретно наукова методологія. Методи емпіричного дослідження. Методи, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження.

Методи або методологія, що використовуються на теоретичному рівні дослідження. Загальні підходи, які об'єднують різні методи наукового дослідження політичних об'єктів: соціологічний, системний, культурологічний, нормативно-ціннісний, функціональний, поведінковий, інституційний, антропологічний, порівняльний, історичний, математичний, кібернетичний та інші підходи й методи.

Загальнонаукові методи й логічні процедури: індукція; дедукція; абстрагування; моделювання; ідеалізація; прогнозування; аналогія; аналіз; синтез.

Методи емпіричних досліджень та конкретно-наукові методи: спостереження; опитування; анкетування; аналіз документів; аналіз електоральної статистики; соціальний експеримент.

Спеціально-наукові прийоми, методи політичного аналізу: ситуаційний аналіз, івент-аналіз (метод аналізу подій), метод сценаріїв (сценаріотехніка), позиційний і ресурсний методи, методи експертних оцінок, спеціальні методики зображення розстановки політичних сил, SWOT-аналіз, метод «ПАТЕРН» тощо.

Якісні і кількісні методи політологічних досліджень.

Порівняльний метод та методика порівняльного політологічного дослідження. Типи досліджень в політичній компаративістиці.

Науково-дослідницька складова у викладацькій діяльності політолога.

ТЕМА 5. ПРОЦЕС ПРИКЛАДНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПІДГОТОВКА ДО НЬОГО У ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ ПОЛІТОЛОГА

Прикладна політологія та її особливості.

Структура, функції і методи прикладної політології.

Структурні елементи прикладної політології. Державне управління і політичне життя. Політичні технології та їх практична реалізація. Політичний маркетинг. Політичний менеджмент. Політична конфліктологія. Політична психологія. Принципи формування та функціонування політичних партій. Політична участь. Інформаційні технології. Вибірчі технології. Зв'язки з громадськістю (Public Relations).

Методи прикладних політологічних досліджень. Біхевіористський метод. Метод контент-аналізу. Експериментальні дослідження. Метод івент-аналізу. Статистичний метод. Опитування громадської думки. Ігрові методи. Методи когнітивних карт. Системна методологія. Політичні технології.

ТЕМА 6. МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ ТА ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Методологія прикладних досліджень у сфері політичного маркетингу.

Моделювання політичних явищ: вимоги та специфіка.

Типологія моделей в політологічному дослідженні.

Методи моделювання у політологічному дослідженні.

Особливості формування навичок моделювання та прогнозування у викладанні політологічних дисциплін.

ТЕМА 7. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ ТА ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК У ВИКЛАДАННІ ПОЛІТОЛОГІЇ

Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів. Структура та призначення наукових документів. Принципи збору інформаційного матеріалу.

Основи роботи з інформаційними джерелами. Чисельна, текстова, аудіо – відео інформація. Аналітична інформація. Якість інформації.

Специфіка роботи з первинної інформацією. Робота з текстами. Аналіз живої мови.

Поняття документу. Документована інформація.

Основи дискурс-аналізу. Методи політичної лінгвістики. Дискурс. Політичний дискурс. Метод контент-аналізу. Інтент-аналіз.

Мистецтво презентацій результатів наукових досліджень як складова викладацької практики.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. НАУКОВІ НАПРЯМКИ ТА ШКОЛИ В ПОЛІТОЛОГІЇ

Мета заняття: розширення знань щодо історії становлення політології як науки, основних етапів формування знань про політику, структуру політології; розширення уявлень про основні парадигми та галузі політологічного знання; формування аналітичних навичок визначення специфіки наукових напрямків та шкіл в політології.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань; реферативне повідомлення, командна робота (дискусія).

Питання до підготовки:

1. Етапи становлення політології.
2. Політологічні парадигми та галузі політичного знання.
3. Наукові напрямки та школи в політології.

Дискусійне питання:

Ціннісні аспекти політологічного дослідження. Принципи наукового етосу: політологічний аспект.

Тематика доповідей та презентацій

1. Філософський етап становлення політології.
2. Платон та Аристотель: у витоків політичного аналізу.
3. Політична філософія Н. Макіавеллі.
4. Емпіричний етап розвитку політичної науки.
5. Етапи інституалізації політології як науки.
6. Політична наука в Україні: етапи становлення на стратегічні напрямки досліджень.
7. Структура політології.
8. Натуралістична парадигма політології: геополітика, біополітика та психологічні концепції політики.
9. Теологічна парадигма політики: сучасні інтерпретації.
10. Соціальна парадигма політології: течії та представники.
11. Сутність раціонально-критичної парадигми політології.
12. Конфліктно-консенсусна парадигма політології.
13. Політична антропологія: предмет та методи.
14. Політична соціологія: предмет та методи.

15. Політична філософія: предмет та методи.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з етапами інституалізації політології як науки, з'ясування основних принципів наукового етосу.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи.

Командна робота: участь у дискусії.

ТЕМА 2. ТИПИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ. ЖАНРИ ПОЛІТИЧНОЇ АНАЛІТИКИ

Мета заняття: поглиблення знань щодо структури і форми пізнавального процесу; знайомство зі стратегіями проведення політологічних досліджень; з'ясування специфіки пошукового, описового та аналітичного дослідження політики; набуття вмінь та навичок роботи з первинними та вторинними аналітичними документами на основі опрацювання відкритих джерел інформації.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань; реферативне повідомлення, звіт про виконання індивідуального завдання.

Питання до підготовки:

1. Епістемологія політичних досліджень.
2. Стратегія проведення політичних досліджень.
3. Типи досліджень у політичній науці. Пошукове, описове та аналітичне дослідження.
4. Жанри політичної аналітики. Первинні і вторинні аналітичні документи.

Тематика доповідей та презентацій

1. Епістемологія, її сутність і проблемне поле.
2. Структура і форми пізнавального процесу.
3. Різноманітність форм пізнання.
4. Особливості пізнавальної діяльності в умовах інформаційного суспільства.
5. Закон і теорія. Структура і функції теорії.
6. Проблема істини в соціогуманітарному пізнанні.
7. Ідеї синергетики, глобального еволюціонізму і ноосфери в контексті сучасного наукового пізнання.
8. Наука, економіка, політика.
9. Сцієнтистсько-антисцієнтистська оцінка сучасної науки.

Індивідуальне завдання 1. Підготовка вторинного аналітичного документу. Робота з відкритими джерелами інформації.

Оберіть одне з актуальних питань порядку денного політичного життя України і підготуйте вторинний аналітичний документ з даної проблематики обсягом до 7 сторінок.

Типи вторинних аналітичних документів:

- тематична підбірка,
- дайджест,
- досьє,
- прес-реліз.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою підготовки вторинного аналітичного документу.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання, підготовлений вторинний аналітичний документ.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт про виконання індивідуального завдання.

ТЕМА 3. ДИЗАЙН ПОЛІТОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ

Мета заняття: закріплення знань щодо поняття дизайну політичного дослідження; знайомство з технологіями наукової діяльності; набуття вмінь та навичок з оформлення звітів та інших структурних елементів наукових досліджень; опанування базових засад бібліографічної культури дослідника.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань, реферативне повідомлення, звіт про виконання індивідуального завдання.

Питання до підготовки:

1. Поняття дизайну політичного дослідження. Технологія наукової діяльності.
2. Логіка вибору дослідницької стратегії.
3. Структура наукового дослідження. Оформлення звітів та інших структурних елементів наукових досліджень.
4. Дизайн магістерської роботи як кваліфікаційного політологічного дослідження.

Завдання 1.

Підготувати реферативне повідомлення та презентацію на тему: «Магістерська робота як кваліфікаційне політологічне дослідження» (обсяг до 5 стор.) за планом:

1. Сутність магістерської роботи, її структура.
2. Вимоги до змісту магістерської роботи.
3. Основні вимоги до архітекτονіки наукової роботи (анотація, вступ, теоретична та практична частини, висновки та рекомендації тощо).
4. Технологія підготовки магістерської роботи.
5. Оформлення і захист магістерської роботи.

Індивідуальне завдання 2.

Бібліографічна культура дослідника. Оформлення списку використаних джерел та правила цитування.

Оберіть один із стандартів оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Сформууйте джерельну базу з обраної проблематики (10 – 12 од.) і оформіть список джерел.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою оформлення списку

використаних джерел та правилами цитування.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання, підготовлене індивідуальне завдання.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань, реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт про виконання індивідуального завдання.

ТЕМА 4. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА СКЛАДОВА У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТОЛОГА

Мета заняття: закріплення знань щодо основних підходів дослідження політичних об'єктів та загальнологічних методів дослідження; формування навичок у сфері методології емпіричних політологічних досліджень; з'ясування специфіки якісних, кількісних та компаративних методів у політичній науці; знайомство зі специфікою науково-дослідницької складової у викладацькій діяльності політолога.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань, реферативне повідомлення, звіт про виконання індивідуального завдання.

Питання до підготовки:

1. Загальні методи дослідження політичних об'єктів (підходи).
2. Загальнологічні методи дослідження в політології.
3. Методи емпіричних досліджень в політології.
4. Якісні та кількісні методи досліджень у політичній науці.
5. Компаративна політологія.
6. Специфіка науково-дослідницької складової у викладацькій діяльності політолога.

Тематика доповідей та презентацій

1. Соціологічний підхід у політологічних розвідках.
2. Основи системного підходу у політологічному дослідженні.
3. Когнітивний підхід у політології.
4. Синергетичний підхід в науковому дослідженні: за і проти.
5. Загальнологічні методи у фокусі політологічного дослідження.
6. Якісні методи досліджень у політичній науці: метод дискурс-аналізу; експертне опитування; метод Дельфі; метод Патерн; ситуаційний аналіз (кейс-стаді) політичних проблем; івент-аналіз у дослідженнях політичних ситуацій і процесів; метод фокус-груп, організування і проведення фокус-дискусії. (На вибір здобувача).
7. Кількісні методи досліджень у політичній науці.
8. Порівняльний метод в історії політичних вчень.
9. Біхевіористський період в порівняльній політології.
10. Методика проведення порівняльного дослідження Д.Баррі.
11. Методика проведення порівняльного дослідження М.Догана.

Індивідуальне завдання 3.

Здійсніть компаративне дослідження на матеріалі обраної країни:

- Порівняльний аналіз політичних систем України та ...
- Порівняльний аналіз партійних систем України та ...
- Порівняльний аналіз політичних культур України та...
- Порівняльний аналіз виборчих систем України та...

. Підготуйте аналітичний документ.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою компаративного аналітичного дослідження.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання, підготовка аналітичного документу.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань, реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт про виконання індивідуального завдання.

ТЕМА 5. ПРОЦЕС ПРИКЛАДНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПІДГОТОВКА ДО НЬОГО У ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ ПОЛІТОЛОГА

Мета заняття: закріплення знань щодо специфіки, структури та методології прикладної політології; формування навичок прогнозування у політологічних дослідженнях; засвоєння вмінь застосування технік прикладного політичного дослідження у практико-орієнтованому навчанні політолога.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань, реферативне повідомлення, підготовка аналітичного документу.

Питання до підготовки:

1. Прикладна політологія та її особливості.
2. Структура, функції і методи прикладної політології.
3. Методологія прикладних досліджень у сфері політичного маркетингу.
4. Політичні технології.
5. Місце прикладного політичного дослідження та підготовка до нього у практико-орієнтованому навчанні політолога.

Тематика доповідей та презентацій

1. Специфіка прикладних політологічних досліджень.
2. Політичні технології: суть і особливості реалізації.
3. Поняття, функції і види політичного маркетингу.
4. Функції опитування громадської думки.
5. Виборча інженерія.
6. Імідж. Політичне рекламування.
7. Політична реклама та її різновиди в сучасних маркетингових технологіях.
8. Поняття і функції політичного менеджменту.

Завдання

Підготуйте завдання (кейс) із застосуванням технік прикладного політичного дослідження і проведіть заняття з його вирішення.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою прикладного політичного дослідження та підготовка до нього у практико-орієнтованому навчанні

політолога.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання, підготовка кейс-завдань.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань, реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт про виконання індивідуального завдання; командна робота (мозковий штурм).

ТЕМА 6. МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ ТА ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета заняття: закріплення знань щодо специфіки, структури та методології прикладної політології; формування навичок прогнозування у політологічних дослідженнях; засвоєння вмінь моделювання політичного процесу та технік їх використання у викладацькій діяльності.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань, реферативне повідомлення, підготовка аналітичного документу, командна робота, мозковий штурм.

Питання до підготовки

1. Моделювання політичних явищ: вимоги та специфіка.
2. Типологія моделей в політологічному дослідженні.
3. Методи моделювання у політологічному дослідженні.

Тематика доповідей та презентацій

1. Метод структурної таксономії в політологічному дослідженні.
2. Моделі життєвого циклу у політичному аналізі.
3. Моделі хвильової динаміки в дослідженні політичних явищ (А. Чижевський, М. Кондратьєв, В. Парето).

Індивідуальне завдання 4. Моделювання політичного процесу.

Розробить план методологічного забезпечення політичної кампанії (на вибір здобувача).

- прийняття основоположних нормативно-правових актів;
- зміна структури владних органів;
- перерозподіл владних повноважень;
- формування органів влади, включаючи вибори;
- формування національної ідеї;
- реформування суспільної системи.

Підготуйте аналітичний документ та презентацію.

Мозковий штурм:

Прогнозування наслідків неконтрольованого використання ШІ в діяльності науковця.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою моделювання політичного процесу.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація); відповідь на запитання, підготовка аналітичного документу.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань, реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт про виконання індивідуального завдання; командна робота (мозковий штурм).

ТЕМА 7. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ ТА ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК У ВИКЛАДАННІ ПОЛІТОЛОГІЇ

Мета заняття: розширення знань щодо сутності та особливості застосування політичного дискурсу; формування навичок проведення дискурс-аналізу у політологічному дослідженні.

Форма проведення заняття: обговорення поставлених питань, реферативне повідомлення, підготовка аналітичного документу, командна робота (дискусія).

Питання до підготовки:

1. Політичний дискурс: сутність та особливості застосування.
2. Різновиди політичного дискурсу.
3. Техніки дискурс-аналізу у політологічному дослідженні.
4. Політична мова та політичний документ як об'єкт політологічного дослідження.
5. Особливості комунікативних практик у викладанні політології.

Тематика доповідей та презентацій

1. Ціннісні аспекти політологічного дослідження.
2. Принципи наукового етосу.
3. Корпоративна культура наукового середовища.
4. Академічна свобода та академічна доброчесність.

Дискусійне питання:

Політичний дискурс в умовах російсько-української війни.

Індивідуальне завдання 5.

Підготовка аналітичного документу. Дискурс-аналіз.

Обрати жанр політичного дискурсу, визначити його специфіку, структурні компоненти (топіки) та провести дискурс-аналіз, користуючись конкретним матеріалом (за вибором здобувача).

Підготувати аналітичний документ та презентацію.

Самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу, пошук додаткового матеріалу, знайомство з методикою дискурс-аналізу.

Форма звітності: реферативне повідомлення (доповідь та презентація);

відповідь на запитання, підготовка аналітичного документу.

Аудиторна робота: теоретичний огляд питань, пов'язаних із завданнями до заняття; виконання запропонованих викладачем завдань, реферативні повідомлення за результатами самостійної роботи, публічний звіт з підготовки аналітичного документу, командна робота (дискусія).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувачеві необхідно опрацювати питання, винесені в рамках тем самостійної роботи.

ТЕМА 1. СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. НАУКОВІ НАПРЯМКИ ТА ШКОЛИ В ПОЛІТОЛОГІЇ

Філософський етап становлення політології.

Платон та Аристотель: у витоків політичного аналізу.

Політична філософія Н. Макіавеллі.

Емпіричний етап розвитку політичної науки.

Етапи інституалізації політології як науки.

Політична наука в Україні: етапи становлення на стратегічні напрямки досліджень.

Етос науки: політологічний аспект.

ТЕМА 2. ТИПИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ. ЖАНРИ ПОЛІТИЧНОЇ АНАЛІТИКИ

Епістемологія, її сутність і проблемне поле.

Пізнання як процес.

Різноманітність форм пізнання, їх взаємозв'язок.

Емпіричний і теоретичний рівні пізнання.

Спостереження, експеримент, опис, вимірювання як методи емпіричного пізнання.

Формалізація, ідеалізація, моделювання як методи теоретичного пізнання.

Фундаментальні і прикладні дослідження.

Проблема істини в соціогуманітарному пізнанні.

Плюралізація істини в сучасних умовах.

Жанри політичної аналітики.

ТЕМА 3. ДИЗАЙН ПОЛІТОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ

Технологія наукового дослідження.

Формулювання теми наукового дослідження та розробка робочої

Гіпотези.

Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження.

Виконання теоретичних та прикладних наукових досліджень.

Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.

Державний стандарт України ДСТУ 3008–95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Міжнародний стандарт ISO 5966:1982 “Documentation–Presentation of scientific and technical reports».

ТЕМА 4. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА СКЛАДОВА У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТОЛОГА

Ситуаційний аналіз.

Івент-аналіз (метод аналізу подій).

Метод сценаріїв (сценаріотехніка).

Позиційний і ресурсний методи.

Методи експертних оцінок, спеціальні методики зображення розстановки політичних сил.

SWOT-аналіз.

Метод «ПАТЕРН» (допомога планування за допомогою відносних показників технічної оцінки - Planning Assistance Through Technical Relevance Nunber).

Case studies - вивчення конкретного випадку.

Типи досліджень в політичній компаративістиці

Порівняльне дослідження політичних систем.

ТЕМА 5. ПРОЦЕС ПРИКЛАДНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПІДГОТОВКА ДО НЬОГО У ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ ПОЛІТОЛОГА

Політичний менеджмент.

Політична конфліктологія.

Політична психологія.

Функції прикладної політології.

Ігрові методи в прикладній політології.

ТЕМА 6. МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ ТА ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.

Системна методологія.

Методологія прикладних досліджень у сфері політичного маркетингу.

Експериментальні і теоретичні моделі в політичному аналізі.

ТЕМА 7. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ ТА ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК У ВИКЛАДАННІ ПОЛІТОЛОГІЇ

Структура та призначення наукових документів.

Принципи збору інформаційного матеріалу.

Організація роботи по збору та обробці інформації.

Первинна та вивідна аналітична інформація.

Робота з закритими та відкритими інформаційними джерелами.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом вивчення дисципліни «Дизайн політичних досліджень» здобувач має виконати індивідуальне завдання:

Завдання 1. Підготовка вторинного аналітичного документу. Робота з відкритими джерелами інформації.

Оберіть одне з актуальних питань порядку денного політичного життя України і підготуйте вторинний аналітичний документ з даної проблематики обсягом до 7 сторінок.

Типи вторинних аналітичних документів:

- тематична підбірка,
- дайджест,
- досьє,
- прес-реліз.

Завдання 2. Бібліографічна культура дослідника. Оформлення списку використаних джерел та правила цитування.

Оберіть один із стандартів оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Сформуйте джерельну базу з обраної проблематики (10 – 12 од.) і оформіть список джерел.

Завдання 3. Компаративний аналіз.

Здійсніть компаративне дослідження на матеріалі обраної країни:

- *Порівняльний аналіз політичних систем України та ...*
- *Порівняльний аналіз партійних систем України та ...*
- *Порівняльний аналіз політичних культур України та...*
- *Порівняльний аналіз виборчих систем України та...*

Підготуйте аналітичний документ.

Завдання 4. Моделювання політичного процесу.

Розробить план методологічного забезпечення політичної кампанії (на вибір здобувача).

- прийняття основоположних нормативно-правових актів;
- зміна структури владних органів;
- перерозподіл владних повноважень;
- формування органів влади, включаючи вибори;
- формування національної ідеї;
- реформування суспільної системи.

Підготуйте аналітичний документ та презентацію.

Завдання 5. Підготовка аналітичного документу. Дискурс-аналіз.

Обрати жанр політичного дискурсу, визначити його специфіку, структурні компоненти (топіки) та провести дискурс-аналіз, користуючись конкретним матеріалом (за вибором здобувача). Підготувати аналітичний документ та презентацію.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Етапи інституалізації політології як науки.
2. Об'єкт та предмет політології.
3. Структура політології.
4. Зв'язок політології з іншими галузями соціо-гуманітарного знання.
5. Теологічна парадигма політичної науки.
6. Натуралістична (географічна, біологічна та психологічна) парадигма політичної науки.
7. Соціальну парадигма політичної науки.
8. Раціонально-критична парадигма політичної науки.
9. Конфліктно-консенсусна парадигма політології.
10. Теоретична та прикладна політологія.
11. Структура і форми пізнавального процесу.
12. Наукове пізнання, його особливості та засади.
13. Істина та її критерії.
14. Специфіка поняттєво-категорійного апарату сучасної науки.
15. Цінності науки і соціальна відповідальність вчених.
16. Інтегративні тенденції в сучасній науці.
17. Емпіричний і теоретичний рівні пізнання.
18. Проблема, гіпотеза, теорія як форми теоретичного пізнання.
19. Закон і теорія. Структура і функції теорії.
20. Епістемологія політичних досліджень.
21. Стратегія проведення політичних досліджень.
22. Типи досліджень у політичній науці.
23. Сутність методології, її функції та принципи.
24. Основні підходи у політологічних дослідженнях.
25. Соціологічний підхід у політологічних дослідженнях.
26. Основи системного підходу у дослідженні явищ політологічної реальності.
27. Функціональний підхід у політологічних дослідженнях.
28. Поведінковий (біхевіористський) підхід у політологічних дослідженнях.
29. Когнітивний підхід у політології: сфера застосування.
30. Кількісні методи досліджень у політичній науці.
31. Метод дискурс-аналізу.
32. Метод експертного опитування.
33. Метод Дельфі.
34. Метод патерн.
35. Ситуаційний аналіз (кейс-стаді) політичних проблем.
36. Івент-аналіз у дослідженнях політичних ситуацій і процесів.
37. Метод фокус-груп.
38. Метод контент-аналізу.
39. Метод моделювання в політології.

40. Статистичні методи політичних досліджень.
41. Теоретико-ігрове моделювання у політології.
42. Типологія експертно-аналітичної діяльності в політології: ситуативний та стратегічний політичний аналіз.
43. Компаративна політологія як напрямок політичної науки.
44. Функції порівняльної політології.
45. Порівняння як метод наукового аналізу.
46. Проблематика досліджень в порівняльній політології.
47. Порівняльний метод та методика порівняльного політологічного дослідження.
48. Типи досліджень в політичній компаративістиці.
49. Прикладна політологія та її особливості.
50. Структура прикладної політології.
51. Функції прикладної політології.
52. Методи прикладної політології.
53. Методи когнітивних карт.
54. Ігрові методи прикладної політології.
55. Методологія прикладних досліджень у сфері політичного маркетингу.
56. Політичні технології.
57. Дослідження політичного ринку.
58. Вивчення громадської думки.
59. Іміджеві технології.
60. Виборча інженерія.
61. Політичне рекламування.
62. Моделювання політичних явищ.
63. Моделювання політичних явищ: вимоги та специфіка.
64. Типологія моделей в політологічному дослідженні.
65. Методи моделювання у політологічному дослідженні.
66. Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів.
67. Робота з первинною інформацією. Робота з текстами.
68. Поняття документу. Документована інформація.
69. Аналіз політичного документа.
70. Жанри політичної аналітики.
71. Основи дискурс-аналізу.
72. Ціннісні аспекти політологічного дослідження.
73. Принципи наукового етосу.
74. Корпоративна культура наукового середовища.
75. Академічна свобода та академічна доброчесність.
76. Світові та вітчизняні стандарти оформлення бібліографічного опису списку використаних джерел.
77. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень.
78. Системний аналіз у науковому пізнанні.
79. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал.
80. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження.

81. Особливості експериментальних досліджень.
82. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях.
83. Науковий колектив та організація його роботи.
84. Наукова школа: сутність та ознаки.
85. Роль особистості вченого в науці.
86. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
87. Технологія підготовки магістерської роботи.
88. Мотивація наукової діяльності.
89. Принципи та етапи політологічного дослідження.
90. Стратегії досліджень в прикладній політології.
91. Проблема свободи та відповідальності вченого – політолога.
92. Проблема правового регулювання дослідницької діяльності в Україні.
93. Особливості фундаментальних, пошукових та прикладних науково-дослідних робіт.
94. Новизна отриманих результатів як чинник наукової результативності науково-дослідної роботи.
95. Мовні особливості наукового стилю.
96. Наукова інформація: її роль і значення.
97. Організація інформаційно-бібліографічної діяльності.
98. Бібліографічна культура дослідника.
99. Науковий текст як форма існування наукових знань.
100. Форми апробації отриманих наукових результатів.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів / Перекл. Ігор Кобель, Тарас Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 284 с.
2. Партико З.В. Основи наукових досліджень. Київ.: Ліра. К. 2020. 232 с.
3. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2022. 560 с.
4. The Sage handbook of qualitative research ed. by Norman K. Denzin; Yvonna S. Lincoln. 2011. Retrieved from <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edswao&AN=edswao.347149243>
5. Tobi, Hilde; Kampen, Jarl K.. Research design: the methodology for interdisciplinary research framework. Quality & Quantity. 2018. Т. 52, № 3. С. 1209—1225. doi:10.1007/s11135-017-0513-8

Допоміжні джерела

6. Вітман К.М., Кормич А.І. Відеоблоги як інноваційний засіб політичної комунікації. *Актуальні проблеми політики: зб. наук. праць*. 2021. Вип. 68. С. 52-57.
7. Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики: монографія / авт. кол. : [Л. В. Гонюкова, В. М. Козаков, В. А. Ребкало та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Гонюкової, В. М. Козакова. Київ : НАДУ, 2018. 400 с.
8. Завгородня Ю. В. «Кіберконфлікти» та «політичні конфлікти»: співвідношення понять. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип. 70. С. 95-100.
9. Завгородня Ю.В. Плюралізм різновекторних поглядів в інформаційному просторі: конфліктологічний аспект. *Політикус*. 2022. Вип. 1. С. 49-54.
10. Кормич Л.І. Інновації у системі освіти: підготовка кадрів для відбудови держави. Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: *Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 29 квітня 2022 р. Одеса*. 2022. С. 86-90.
11. Мамонтова Е.В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посібник Е.В. Мамонтова. О.: Вид-во ОРІДУ НАДУ. 2015. 101 с.
12. Мамонтова Е.В. Експертно-аналітичний супровід політико-управлінської діяльності: навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Одеса. 2023. 72 с. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/24156>

- 13.Мамонтова Е.В., Пелєвін Є.Ю. Наука і політика: етичні точки зіткнення. *Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. НУ "ОЮА".* Одеса : НУ "ОЮА", 2020. Вип. 65. С. 55–60.
- 14.Мамонтова Е.В., Пелєвін Є.Ю. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в органах місцевого самоврядування. Публічне управління: традиції, інновації, глобальні тренди: *матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 11 жов. 2019 р.* – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. С. 93-94.
- 15.Мамонтова Е.В. Публічна аналітика як феномен медіа-дискурсу російсько-української війни. *Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. НУ "ОЮА".* Одеса : НУ "ОЮА", 2023. Вип. 71. С. 136-143.
- 16.Мамонтова Е.В., Пелєвін Є.Ю. Публічна політика та академічне середовище: специфіка вітчизняної культури співпраці у контексті формування інституційної довіри. Публічне управління: традиції, інновації, глобальні тренди : *матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнар. участю. (до 25-річчя заснування інституту). 9 жов. 2020 р.* Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. С. 85 – 86.
- 17.Політична аналітика в державному управлінні : навч.посіб. / С. О. Телешун, Ю. Г. Кальниш, І. В. Рейтерович, О. Р. Титаренко. К. : НАДУ, 2014. 228 с.
- 18.Політична наука: Методи досліджень : підручник / О.А. Габрієлян та ін. ; за ред. О.А. Габрієляна. К. : ВЦ - Академія, 2012. 320 с.
- 19.Польовий М.А. Політичні процеси: теорія та практика моделювання: монографія. Одеса : Фенікс, 2011. 288 с.
- 20.Ржевська Н. Ф. Роль глобалізації в транснаціоналізації політичної експертизи та прогнозування. *Політикус: наук. журнал.* Одеса, 2016. Вип. 1. С. 223–227.
- 21.Goertz, G., & Mahoney, J. A Tale of Two Cultures : Qualitative and Quantitative Research in the Social Sciences. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2012.
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=475403>
- 22.Stock J. H., & Watson M. W. Introduction to Econometrics, Update, Global Edition (Vol. Updated third edition). Boston: Pearson Education. 2015. URL: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=1419285>

Ресурси відкритого доступу:

<http://dspace.onua.edu.ua> – eNUOLAIR – репозиторій (архів) НУ ОЮА
<http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.
<http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.
<http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал органів виконавчої влади України.

<http://www.mfa.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.

<http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> – «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі.

<http://www.coe.kiev.ua/index.html> – Офіційне представництво Ради Європи в Україні

<http://www.un.org/> – Офіційний сайт ООН.

<http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.

<http://www.politik.org.ua/> – сайт Українського центру політичного менеджменту (повнотекстові версії журналів «Політичний менеджмент», «Соціальна психологія», «Людина і політика», «Український соціум»).

<http://www.useps.org> – офіційний сайт Українського центру економічних та політичних досліджень ім. Разумкова.

<http://www.socis.kiev.ua> – сайт Центру соціальних та маркетингових досліджень (містить результати соціологічних досліджень, статистичні дані).

<http://www.ucipr.kiev.ua> – Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень – електронний журнал «Пріоритети».

<http://dialogs.org.ua/ua/> «Діалог.UA» – інформаційний ресурс, що орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України.

<http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень.

<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Елла Вікторівна Мамонтова

ДИЗАЙН ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальність – 052 «Політологія»**

Електронне видання

В авторській редакції